CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

॥श्रीगणेशायनमः॥विष्णुः३ श्रीमद्भगवतोमहापुरुषस्यविष्णोराज्ञयाप्रवर्तमानस्यआद्य
ब्रह्मणोद्वितीयेपरार्धेश्रीश्वेतवाराहकल्पेवैवस्वतमन्वंतरेकालियुगेप्रथमचरणेजं
बूद्वीपेभारतवर्षेभारतखंडेआर्यावर्तैकदेशेअविमुक्तवाराणसीक्षेत्रेआनंदवनेम
हास्मशाने [illegible] गौरीमुखेत्रिकंटकविराजितेविक्रमशकेबौद्धावतारेभागीरथ्याः
अमुकसंवत्सरेअमुकअयनेऋतौमासिपक्षेतिथौवासरेनक्षत्रेचंद्रेसूर्ये
गुरौशेषेषुग्रहेषुयथायथास्थानस्थितेषुसत्सुयोगेकरणेएवंगुणविशेषणवि
शिष्टायांपुण्यतिथौश्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थंस्नानमहंकरिष्ये॥तत्संकल्प्यवरु
णंसंप्रार्थ्यहिरण्यश्रृंगंवरुणंअपघेतीर्थंमेदेहियाचितः।यन्मयाभुक्तमसाध्वनांप
वित्र्यश्चप्रतियेहः।यन्मेमनसावाचाकर्मणावाऽकृतंकृतं।तन्नद्रोवरुणोद्दहस्यातः
सविताचपुनःपुनः॥याःप्रवतोनिवतऽउदन्वतीरनुदकाश्चयाः।ताअस्मभ्यं

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

पयसापिन्वमानाःशिवादेवीरशिपदाभवंतुसर्वनद्योअशिमिदाभवंतु॥इमंमेगंगे
यमुनेसरस्वतिशुतुद्रिस्तोमंसचतापरुष्ण्या॥असिक्न्यामरुद्वृधेदिवस्तयाजीकीये
शृणुह्यासुषोमया॥सितासितेसरितेयत्रसंगथेतत्राप्लुतासोदिवमुत्पतंति॥एवेत
न्वविसर्जंतिधीरास्तेजनासोअमृतत्वंभजंते॥इतितीर्थमभिमृश्यकेशान्युरतः कृ
त्वायथायथंप्रवाहाघमृग्वः स्नात्वाहराचम्यआपोहिष्ठेतिमार्जनंकृत्वैर्वभिः हृत्वा
आपोहिष्ठेतितिसृभिर्जलमभिमंत्र्यांगुष्ठेनेमंमेगंगेइतितिसृभिर्दक्षिणमालोड्यप्रकाश
दृष्टमंत्रःसन्॥ऋतंचेतिऋचेतिराहृतेनाघमर्षणंकृत्वात्रिराचम्य ~~स्वाक्षरा~~ ऋतंचे
तिऋचस्यमधुछंदसोऽघमर्षणऋषिःभाववृत्तदेवताअनुष्टुप्छंदःअघमर्षणवि
नियोगः॥ऋतंचसत्यंचाभीद्धात्तपसोध्यजायत॥ततोरात्र्यजायततःसमुद्रोअर्ण
वः॥समुद्रार्णवादधिसंवत्सरोअजायत॥अहोरात्राणिविदधद्विश्वस्यमिषतोवशी॥सू

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

र्यचंद्रमसौधातायथापूर्वमकल्पयत्।दिवंचपृथिवींचांतरिक्षमथोस्वः।।अघमर्षणंकृत्वा
त्रिराचम्यसाक्षतामिरद्भिः प्राङ्मुखउपवीतीदेवतीर्थेन ब्रह्मादयोयेदेवातांदेवांस्तर्पया
मि।भूर्देवांस्तं भुवर्देवांस्तं स्वर्देवांस्तर्प० भूर्भुवस्वर्देवांस्तं मीत्येकैकमंजलिंगोशृंगमाञ्च
मुक्त्वादद्यात् ततोनिवीत्यदक्षिणस्वः सव्यमामिरद्भिः कृष्णद्वैपायनादयोयेऋषयःता
न्ऋषीस्तर्पयामि० ऋषीस्तं भुवऋषी० स्वऋषी० भूर्भुवस्वऋषी० इतिदद्यादंजलित्रि
तीर्थेनपूर्ववद्दत्वाप्राचीनावीतीदक्षिणामुखः सतिलाभिरद्भिः सोमःपितृमान्यमोऽङ्गि
रस्वान्अग्निष्वात्ताः कव्यवाहनादयोयेपितरस्तान्पितॄन्स्तर्प० भूःपितॄंस्तं भुवःपितॄंस्तं
स्वःपितृ० भूर्भुवस्वःपितॄंस्तर्पयामीतित्रीन्त्रींश्चांजलीन्पितृतीर्थेनत्रोदकेन।असंस्कृतान्प्र
मीतानांतटेरुजलांजलिंआब्रह्मस्तंबयेजीवाबंधुदत्ताःकुलेमम।भूमौमोदंतेन
तोयेनतृप्तायांतुपरागतिं।।इतिमंत्रेणदद्यात्।।ततोजलाद्बहिर्वाससीपाणीनिधायोपवीत्यार्द्र

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

म्यायन्मयादूषितं तोयं शारीरमलसंभवात्। आत्मन्वत्तद्दोषपरिहारार्थं यक्ष्माणं तर्पयाम्यहमिति यक्ष्माणं तर्पयित्वा तीरमेत्य दक्षिणमुखएवप्राचीनावीतीयेकेवास्मत्कुलेजाता अपुत्रागोत्रिणोमृताः। तेषां ह्लुप्तयादत्तंवस्त्रनिष्पीडनोदकं इतिमंत्रेणपरिहितवस्त्रंनिष्पी ड्यउपवीत्यपउपस्पृश्यस्नानवासोतिरिक्तवाससाअंगानिमार्जयित्वासोत्तरीयवासोपरिधृ त्वाद्विराचम्यस्नात्तिकादिकृत्वासंध्यांकुर्यात्। तत्रप्रयोगः॥ तत्रप्रयोगः॥अंतर्जानुःसज्ञल केशवायनमः॥नारायणायः॥माधवायः॥त्रिभिर्मंत्रैस्त्रिभिःपीत्वा॥गोविंदः॥विष्णुः॥द्वाभ्यांहस्तौ प्रक्षाल्य॥मधुसूदनः॥त्रिविक्रमः॥द्वाभ्यामोष्ठौसंमृज्य॥वामनः॥श्रीधरः॥द्वाभ्यांमुखमवाक्सं मृज्य॥हृषीकेशायः॥वामकरंक्षालयेत्॥पद्मनाभः॥पादौप्रक्षाल्य॥दामोदरः॥शिरःसंकर्षणः ऊर्ध्वांगुष्ठमंगुल्यग्रैः॥वासुदेवः॥प्रकृम्॥द्वाभ्यांदक्षिणवामनासारंध्रेणअंगुष्ठतर्जनी भ्यांअनिरुद्धःपुरुषोत्तमः॥द्वाभ्यांदक्षिणवामनेत्रेअंगुष्ठनामिकाभ्यांअधोक्षजः॥नारसिं द्वाभ्यांदक्षिणवामश्रोत्रेअंगुष्ठकनिष्ठिकाभ्यां॥अच्युतायः॥नाभिंताभ्यामेवःजनार्दनःहृत्क

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

रतलेन उर्ध्वदेहितिशिरोंगुल्यग्रैः हृत्कूर्परेति द्वाभ्यांसर्वांगुल्यग्रैः दक्षिणवामबाहूस्पृशेत्।
इति हिरावस्यवक्ष्यमाणदिशाप्रथममंत्रकं प्राणायामत्रयं कृत्वा ततः समंत्रकं कृतांर्यान् इति
गायत्र्यपरिशिष्टे सर्वप्रणवस्यपरब्रह्मऋषिः परमात्मा देवता देवीगायत्रीछंदः व्याहृतीनां सप्तानां
विश्वामित्रभरद्वाजवसिष्ठगौतमकश्यपांगिरसाऋषयः अग्निवायुसूर्यबृहस्पतयो
देवताः गायत्र्युष्णिगनुष्टुब्बृहतीपंक्तित्रिष्टुब्जगत्यश्छंदांसिः गायत्र्याविश्वामित्रः सवितागा
यत्रीछंदः शिरसःप्रजापतिर्ऋषिः ब्रह्माग्निवाय्वादित्यादेवताः यजुश्छंदः प्राणायामेविनि
योगः इत्यङ्गुष्ठानामिकाभ्यांनासारंध्रेणवायुमाकृ
ष्य ॐ भूः ॐ भुवः ॐ सुवः ॐ महः ॐ जनः ॐ तपः ॐ सत्यं ॐ तत्सवितुः इति ॐ आपोज्यो
तिरसोमृतं ब्रह्मभूर्भुवस्सुवरोंइतित्रिःपठित्वादक्षिणनासारंध्रेणशनैर्वायुंविसृजेत्॥इतिप्रा
णायामंउपाक्तदुरितक्षयद्वाराश्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थंप्रातःसंध्यामुपासिष्येइतिसंकल्प्य
आपोहिष्ठेतिऋचस्यांबरीषःसिंधुद्वीपऋषिःआपोदेवतागायत्रीछंदःमार्जनेविनियोगः

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

ॐ आपोहिष्ठामयोभुवः। तानऊर्जेदधातन। महेरणाय चक्षसे। योवः शिवतमोरसः। तस्यभा
जयतेहनः। उशतीरिवमातरः। तस्माअरंगमामवः। यस्यक्षयायजिन्वथ। आपोजनयथाचनः।
सप्रणवैर्नवभिः पादैर्मार्जयेत्। सूर्यश्चेतिमंत्रस्य याज्ञवल्क्य उपनिषद्ऋषिः सूर्योमन्यु
र्मन्युपतयोरात्रिश्चदेवताः गायत्रीपंक्तिर्बृहतीछंदांसि मंत्राचमनेविनियोगः। सूर्यश्च
मामन्युश्चमन्युपतयश्चमन्युकृतेभ्यः पापेभ्योरक्षंतां यद्रात्र्यापापमकार्षं मनसावाचा
हस्ताभ्यांपद्भ्यामुदरेणशिश्ना रात्रिस्तदवलुंपतु यत्किंचदुरितंमयि। इदमहंमामृत
योनौ सूर्येज्योतिषि जुहोमिस्वाहा। इत्यपः प्राश्यद्विराचम्य। आपोहिष्ठेतिनवर्चस्य
सूक्तस्यांबरीषः सिंधुद्वीपऋषिः आपोदेवताः गायत्रीछंदः पंचमीवर्धमाना स्वाहा
अंतिमाऽंत्येद्वेअनुष्टुभौ। मार्जनेविनियोगः। आपोहिष्ठा३। शंनोदेवीरभिष्टयआपोभवंतु
पीतये। शंयोरभिस्रवंतुनः। ईशानावार्याणांक्षयंतीश्चर्षणीनां। अपोयाचामिभेषजं।अ
प्सुमेसोमोअब्रवीदंतर्विश्वानिभेषजा। अग्निंचविश्वशंभुवं। आपःप्रणीतभेषजंवरू

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

यंतन्वेऽमम। ज्योक्चसूर्यदृशे। हृदमापः प्रवहतयाकंचदुरितंमयि।यद्वाहमभिदुद्रोहयद्वाशे
पउतान्ततं।आपोअद्यान्वचारिषंरसेनसमगस्महि।पयस्वानग्नआगहितंमासंसृजवर्चसा।
ऋगंतेमार्जनंकुर्यात्। ऋतंचेतित्र्यचस्यमधुछंदसोअघमर्षणऋषिःभाववृत्तंदेवता।
अनुष्टुप्छंदः।अघमर्षणेविनियोगः। ऋतंचसत्यंचाभीद्धात्तपसोध्यजायत।ततोरात्र्यजायत
ततःसमुद्रोअर्णवः। समुद्रादर्णवादधिसंवत्सरोअजायत।अहोरात्राणिविदधद्विश्वस्य
मिषतोवशी।सूर्याचंद्रमसौधातायथापूर्वमकल्पयत्।दिवंचपृथिवींचांतरिक्षमथो
करस्थंजलंवामभागेभूमौक्षिप्त्वाचम्यदर्भपाणिःपूर्णमुद्रांजलिंमुद्धृत्यादित्याभिमुखः
स्थित्वा।गायत्र्याविश्वामित्रःसवितागायत्री।सूर्यार्घेप्रदानेविनियोगः।ॐभूर्भुवःस्व
इदंब्रह्मार्यआधारमंडलस्थज्योतिर्विराजंअंजलिपुटप्रोक्षितदक्षिणनासापुटेनआघ्रायपा
भाव्यतत्रैमंदेहासुरनिबर्हणार्थंजलांजलिनासहक्षिपामीतिभावयन्जलमुत्क्षिपेत्।ओ
सूर्यायेदमर्घ्यंनममेतिसंकल्प्य।आपोज्योतीरसोमृतंब्रह्मभूर्भुवस्वरोमितिमंत्रेणपुनस्तत्तेजो

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

वामनासापुटेनस्वस्मिन्क्षापयेत्॥इतिशौनकः॥एवंत्रिरुर्ध्वंनिवेद्यदक्षिणपाणिगृही
तजलेनअसावादित्योब्रह्मेतिमंत्रेणप्रदक्षिणंपरिषिच्यात्मानंपरिषिच्यहिरण्मय-शुचि
देशेकुशोदकोक्षितेकुशानास्तीर्यभूर्भुवस्वरित्यपविश्यपूर्ववत्प्राणायामत्रयंकृत्वाआ
त्मानंभूर्भुवस्वरित्यभ्युक्ष्यगायत्र्याविश्वामित्रऋषिःसवितादेवतागायत्रीछंदः श्वेतोवर्णः
अग्निर्मुखंब्रह्मशिरःविष्णुर्हृदयंरुद्रोललाटंपृथ्वीकुक्षिःत्रैलोक्यंचरणाःसांख्याय
नंगोत्रंत्रिपदागायत्रीअशेषपापक्षयार्थेअष्टोत्तरशतसंख्यागायत्रीजपंकरिष्येइतो
सकन्यपूर्ववत्पुनर्गायत्र्याऋष्यादीननुस्मृत्यतत्सवितुर्हृदयाय॰वरेण्यंशिरसेस्वा
हाभर्गोदेवस्यशिखायैवषट्धीमहिकवचायहुंधियोयोनःनेत्रत्रयायवौषट्प्रचो
दयात्अस्त्रायफट्इतिकरतलेषुन्यस्याद्यादिदशदिक्षुन्यसेदित्यंगन्यासंकृत्वा॰कृत्वावा॥
त्मानंतत्रूपंभावयेत्।ततोमंत्रदेवतांध्यात्वा।आगच्छवरदेदेविजपेमेसन्निधोभवगायत्र
तंत्रायस्वयस्माद्गायत्रीत्वंततस्मृतस्त्रायसेतिच॥अर्धनक्षत्रेषुनक्षत्रेषुआमंडलाद

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

र्शनात्सावहुर्दैवस्यवरेण्यंतत्तेजः ध्यायेन्मयास्माकं कर्माणिप्रेरयतीत्यर्थमनुसंदधा
नः॥ बालां बालादित्यमंडलमध्यस्थां रक्तवर्णां रक्तांबरानुलेपनस्रग्भरणांचतुर्वक्त्रां
दंडकमंडल्वक्षसूत्राभयांकचतुर्भुजां हंसास्यनास्थां ब्रह्मदेवत्यां ऋग्वेदमुराहरंतीभू
र्लोकाधिष्ठात्रीं गायत्रीनामदेवतांध्यात्वाप्रणवव्याहृतिपूर्विकांसावित्रींऋक्संख्यां
वस्त्राछन्नहस्तोजपेत्॥ ततःपूर्ववत्षडंगन्यासंविधाय जातवेदसेकश्यपोजातवेदा
ग्निर्ऋषिस्त्रिष्टुप्छंदोपस्थानेविनियोगः।ॐ जातवेदसेसुनवामसोममरातीयतोनिद
हातिवेदः॥सनःपर्षदतिदुर्गाणिविश्वानावेवसिंधुंदुरितात्यग्निः॥ तेछंयोः शंयुविश्वेदे
वाः शकरी संध्योपस्थानेविनियोगः॥ तच्छंयोरावृणीमहेगातुंयज्ञायगातुंयज्ञपतयेदैवीस्वस्तिरस्तुनस्त
स्तिर्मानुषेभ्यः।ऊर्ध्वंजिगातुभेषजं।शंनोअस्तुद्विपदेशंचतुष्पदे।नमोब्रह्मणइतिस
ध्यामुपस्थायमित्रस्येतिचतस्रृणांविश्वामित्रऋषिःमित्रोदेवतागायत्रीछंदःमित्रोपस्था
नेविनियोगः।ॐमित्रस्यचर्षणीधृतोश्रवोदेवस्यसानसिं।द्युम्नंचित्रश्रवस्तमं।आमा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

महिनादिवंमित्रोबृहद्वसप्रथाः॥आमित्रवोमित्रःपृथिवी॥मित्रायपंचयमिरेजनाअ
मित्रिशवसो॥सदेवान्विश्वान्बिभर्ति॥मित्रोदेवेषायुषुजनायहृक्रुवहिषे॥इषइ
ष्टव्रताअकः॥आदित्यमुपस्थायप्राच्येदिशेइंद्रायनमः॥आग्नेय्येदिशेआग्नयेनमः
दक्षिणस्यै॰यमाय॰नैर्ऋत्यैदिशेनिर्ऋतये॰प्रतीच्यैदिशेवरुणाय॰वायव्यैदिशेवाय
वे॰उदीच्यैदिशेसोमाय॰ऐशान्यैदिशेईश्वराय॰ऊर्ध्वायैदिशेब्रह्मणे॰अधरायैदिशे
अनंताय॰इतिसाधिपादिशोनत्वासंध्यायैनमः।सावित्र्यै॰सरस्वत्यै॰सर्वाभ्योदेवताभ्यो
नमोनमः॥उत्तमेशिखरेजातेभूम्यापर्वतमूर्धनि॥ब्राह्मणेभ्योभ्यनुज्ञातागच्छदेवियथासु
खमितिसंध्याविसर्जनोअपिवातयमनइतिपठित्वाशांतिःत्रिरुच्चार्यअदक्षिणंपार
श्वमनआसत्यलोकादायातादालोकालोकपर्वतात्॰येसंतिब्राह्मणादिवास्तेभ्योनि
त्यंनमोनमःइतिनमस्कृत्यस्वगोत्रनामोच्चार्यहंभोअभिवादयेइतिस्वाभ्यांकर्णौस्पृश्य
पादौभूमिंचस्पृशन्।अभिवाद्यउदङ्मुखंश्वनत्वाअभिवादयेदितिप्रातःसंध्यासमे

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

पतः विस्तारस्तु ग्रंथांतरेनुसंधेयः ॥ अथ मध्याह्नसंध्या तत्र पूर्ववदाचम्य प्राणानायम्य मम उपात्तेत्यादि मध्याह्नसंध्यामुपाशिष्ये इति संकल्प्य पूर्ववन्मार्जनं कृत्वा ॥ आपः पुनंत्वित्यस्य नारायण ऋषिः आपो देवता अष्टी छंदः मंत्राचमने विनि० आपः पुनंतु पृथिवीं पृथिवी पूता पुनातु मां पुनंतु ब्रह्मणस्पतिः ब्रह्म पूता पुनातु मां यदुच्छिष्टम्यं यद्वा दुश्चरितं मम सर्वं पुनंतु मामापो सतां च प्रतिग्रहं स्वाहेत्यपः पीत्वा द्विरा म्य द्विरीक्षेत्यं यमार्जनाघमर्षणे कृत्वा हंसः शुचिषदिति मंत्रस्य गोतमो वामदेव ऋषिः सूर्यो देवता जगती छंदः सूर्यार्घ्यदाने विनियोगः ॐ हंसः शुचिषद्वसुरंतरिक्षस होतावेदिषदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जागोजाऋतजाअद्रिजाऋतं ॥ आकृष्णेनरजसेत्यस्य हिरण्यस्तूपः सवितारिदृप् सूर्यो देवता त्रिष्टुप् छंदः आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यं च हिरण्ययेन सविता रथेना देवो याति भुवनानि पश्यन् इति त्रिः सकृदर्घ्यदत्वा ध्रुवक्रुरुदक्रुरवःकुत्सोत्यंकाण्वः प्रस्कण्वः सूर्यो नवाद्यगायत्रो

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

त्याभ्यतस्रोनुष्टुभोत्यस्तवो रोगघ्नउपनिषत्। स्योप॰ॐ उदुत्यंजातवेदसंदेवंवहंतिके
तवः।दृशेविश्वायसूर्यं॥अपत्येतायजोयथानक्षत्रायंतकुमिः।सूरायविश्वचक्षसे।अदृश्र
मस्यकेतवोविरश्मयोजनाअनु।भ्राजंतोअग्नयोयथा।तरणिर्विश्वदर्शतोज्योतिष्कृद
सिसूर्य।विश्वमाभासिरोचनं।प्रत्यङ्देवानांविशःप्रत्यङ्देषिमानुषान्।प्रत्यङ्विश्वंस्व
र्दृशे॥१॥येनापावकचक्षसाभुरण्यंतंजनाअनु।त्वंवरुणपश्यसि।विधामेषिरजस्यधु
हामिमानोअकुमिःपशुंजन्मानिसूर्य।सलोमहरितोरथेवहंतिदेवसूर्यं॥चित्रं
शंविचक्षण॥अयुक्तसप्तशुंध्युवःसूरोरथस्यनप्तयः।ताभियातिस्वयुक्तिभिः॥उद्वयं
मस्यरिज्योतिष्पश्यंतउत्तरं।देवंदेवत्रासूर्यमगन्मज्योतिरुत्तमं।उद्यन्नद्यमित्रहम
आरोहन्नुत्तरांदिवं॥हृद्रोगंममसूर्यहरिमाणंचनाशय।शुकेषुमेहरिमाणंनिदध्मसि।उदगाद्यमादित्यावीर्यन्मसहसा

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

सह। द्विषंतमद्य रंधयन्नोऽहं द्विषतेरधं॥२॥ चित्रंदेवानामांगिरसः कुत्सःसूर्यस्त्रिष्टुप्।
सूर्योपस्थाने०॥ ॐ चित्रंदेवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्यवरुणस्याग्नेः। आप्राद्यावापृथि
वीअंतरिक्षंसूर्यआत्माजगतस्तस्थुषश्च। सूर्योदेवीमुषसंरोचमानामर्योनयोमामभ्येत
पश्चात्। यत्रानरोदीर्वयंतोयुगानिवितन्वतेप्रतिभद्रायभद्रं। भद्रा अश्वाहरितःसूर्यस्य चित्राए
तग्वाअनुमाद्यासः॥ नमस्यंतोदिवआपृछमस्थुःपरिद्यावापृथिवीयंतिसद्यः। तत्सूर्यस्य
देवत्वंतन्महित्वंमध्याकर्तोर्वितंसञ्जभार। यदेदयुक्तहरितःसधस्थादाद्रात्रीवासस्तनुते
सिमस्मै। तन्मित्रस्यवरुणस्याभिचक्षेसूर्योरूपंकृणुतेद्योरुपस्थे। अनंतमन्यद्रुशदस्यपाजः
कृष्णमन्यद्धरितःसंभरंति। अधारवोदिवोअस्यसानवेभूरिरेतांसिदिव्यस्यधायसः।
तन्नोमित्रोवरुणोमामहंतामदितिःसिंधुःपृथिवीउतद्यौः॥३॥ तच्चक्षुर्देवहितंपुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत्। पश्येमशरदःशतंजीवेमशरदःशतं। इत्यु ७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

पस्थायासीनः अङ्गादिपूर्ववाहिरां चम्पेधाययुवतीपूर्वादित्यमंडलमध्यस्थांश्वेतवर्णांश्वे
तांबरानुलेपनस्रगाभरणांपद्मवक्त्रांत्रिनेत्रांचंद्रशेखरांत्रिशूलवज्रखड्गडमरुकांक
चतुर्भुजांवृषभासनारूढांइदंवत्यायजुर्वेदमुद्धरंतींभूर्लोकाधिष्ठात्रीसावित्रीनाम
देवतींध्यात्वासर्ववज्जपंविधायजुडंगंकुर्यादितिगद्यपरिशिष्टघनुसारेणप्रातर्मध्या
ह्नसंध्येततोब्रह्मयज्ञतर्पणंकृत्वातत्कोयंघपिप्रध्याह्नसंध्योत्तरंस्मृत्यादिष्टस्तु
थापिवृत्तिस्वरूपाअन्यदपिभवतीतत्रप्रागग्रेषुदर्भेषुउपविश्यप्राणायामंदेशकालौसं
कीर्त्यममोपात्तदुरितक्षयद्वाराश्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थंब्रह्मयज्ञंकरिष्ये इतिसंकल्प्यापो
स्पृष्ट्वासव्यंपाणिंप्रागंजलिमुक्तानंनिधायतस्मिन्पवित्रेप्रागग्रेनिधायदक्षिणंपा
णिमंचप्रागंजलंतेनसंरुध्यात्॥ततोधावाद्यथिव्योःसंधिमीक्षमाणोनिमीलिताक्षोवा
ऽस्तूष्णीमन्यतमंयधाध्येयंतदभिसंधायप्रणवस्यब्रह्मऋषिः अग्निर्देवतागायत्रीछंदः परमा
व्याहृतीनांपरमेष्ठीप्रजापतिः प्रजापतिर्वृहतीगायत्र्यावेश्वा॥मित्रःसवितागायत्री अग्नि

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

मीढे इत्यादीनां छंदऋषिसांमध्वछंदऋषयः। अग्न्याद्यो देवताः गायत्र्यादीनि छंदांसि
यथाशक्ति ब्रह्मयज्ञजपे विनियोगः। ॐ भूर्भुवस्वरितिसप्तव्याहृतीनां प्रजापतिर्ऋषिः गायत्र्युष्णिगनु
ष्टुब्बृहतीपंक्तित्रिष्टुब्जगत्यश्छंदांसि अग्निवायुसूर्यबृहस्पतिवरुणेंद्रविश्वेदेवा देवताः तत्स
वितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो योनः प्रचोदयात्। तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो
योनः प्रचोदयात्। तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो योनः प्रचोदयात्। ॐ अग्निर्मीळे पु
रोहितं यथाशक्ति अन्यद्दैपियथावकाशं पठित्वा नमो ब्रह्मणे नमोऽस्त्वग्नये पृथिवीक्षितये
त्वा एवं ब्रह्मयज्ञसंकल्पं कृत्वा साक्षतामुदकांजलिं सप्तव्याहृतीः सप्तवारं दक्षिणपाणिना प्रजापतिस्तर्प
यति। ब्रह्मा तर्पयतु। वेदास्तर्पयंतु। देवास्तर्पयंतु। ऋषयस्तर्पयंतु। सर्वाणि छंदांसि तर्पयंतु। ॐ कारस्तर्प
यतु। वषट्कारस्तर्पयतु। व्याहृतयस्तर्पयंतु। सावित्री तर्पयतु। यज्ञास्तर्पयंतु। द्यावापृथिवी तर्पयतां। अंतरिक्षं
अहोरात्राणि तर्पयंतु। संध्यास्तर्पयंतु। सिद्धास्तर्पयंतु। समुद्रास्तर्पयंतु। नद्यस्तर्पयंतु। गिरयस्तर्पयंतु। क्षे
त्रौषधिवनस्पतिगंधर्वाप्सरसस्तर्पयंतु। नागास्तर्पयंतु। वयांसि तर्पयंतु। गावस्तर्पयंतु। सा
ध्यास्तर्पयंतु। विप्रास्तर्पयंतु। यक्षास्तर्पयंतु। रक्षांसि तर्पयंतु। भूतानि तर्पयंतु। एवमेताजि तर्पयंतु।

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

एकोनत्रिंशन्मंत्रैः कुशाग्रैर्देवतीर्थेनैकैकमंजलिं दद्यात् एवं देवतर्पणं कृत्वा ततोनिवीतीउप
वीत्यृषयः सयवाभिरद्भिः प्रतर्पिता स्तृप्यंतु माध्यमा स्तृप्यंतु गत्समदस्तृप्यतु विश्वामित्रस्त
वामदेवस्तृ अत्रिस्तृ भरद्वाजस्तृ वासिष्ठस्तृप्रगाथास्तृप्यं पावमान्यस्तृप्यंतु क्षुद्रसू
क्ताःस्तृप्यं महासूक्ताःस्तृप्यंतु इतिद्वादशमंत्रैः कुशमूलेन प्रजापतितीर्थेन द्वौ द्वावंजली
दद्यात् एवमृषीस्तर्पयित्वाऽऽचांतोनिवीतीदक्षिणामुखोन्वाचितस्वयंजानुः सतिलाभि
द्भिः सुमंतुजैमिनिवैशंपायनपैलसूत्रभाष्यभारतमहाभारतधर्माचार्यास्तृप्यंतु जानं
तिबाह्वविगार्ग्यगोतमशाकल्यबाभ्रव्यमांडव्यमांडूकेयास्तृप्यंतु गार्ग्यवाच क्रवीत्यादि
यातीथेयात् सुकर्मामैत्रेयीत् कहोलंतर्पयामि कौषीतकंतर्पयामि महाकौषीतकं तृप्यं
महापैंग्यं सुयज्ञं सांख्यायनं ऐतरेयं महैतरेयं शाकलंत० बाष्कलं सुजातवक्त्रं
औदवाहितं महौदवाहितं सौजामिं शौनकं आश्वलायनं तं येचान्ये आचार्यास्तेस

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

मातामहीत्रितयं सपत्नीकजननीमातामहीदेवयज्ञसंज्ञकतीर्थत्रयं तीर्थत्रयं तथा
मातामहीत्रितयं सपत्नीकधर्मपत्नीपितामहीत्रितयं सपत्नीकगुरुः शिष्यो भ्राता पितृव्यो मातुलः

वेत्यंतेति त्रयोविंशतिमंत्रैर्दर्भाणां भुग्नकुशमूलाभ्यां पित्र्यतीर्थेनैकैकस्मै स्त्रीनजलौर्
ज्ञाअस्मत्पितरं गोत्रं शर्माणं रूपं स्वधानमस्तर्पयामि. इत्यादिमंत्रैरेकैकस्मै स्त्रीनजलौर्
द्वौ द्वौ एकैकं यथा यथं पितामहं प्रपितामहं मातृपितामहं मातृप्रपितामहं
मातामहमातुःपितामहमातुःप्रपितामहं तत्स्त्रीस्वपत्नीपुत्रादिपित्र्यमातृव्यभ्रातृस्व
पत्नीकपित्र्यश्वसृमातृश्वसृस्वश्रूसधवतनयश्वशुरसपत्नीकाचार्यसपत्नीकशिष्या
दीधद्घातं तत्र पित्र्यादीनामेकैकांजलिः सपत्नमातृादीनांतु द्वौ द्वौ तत्तज्जलिमंत्रावृ
त्तिः। मातामह्यादीनां पित्र्यादिपत्नीनांचतथात्वाद्घात्. पित्र्यश्वस्रादिषुपित्र्यसार
काद्यपगोत्रांगंगादेवसुरूपांस्वधावासपत्न्यामित्यादिप्रयोगवाक्यमनुसंधेयं. ततआ
ब्रह्मस्तंबपर्यंतंजगत्पीयतामितिमंत्रेण. आब्रह्मस्तंबपर्यंतंदेवर्षिजंगत्प्यतृजंगमंमया
दत्तेनतोयेनतृप्तायांतुपरागतिमितिमंत्रेणवा. आब्रह्मस्तंबपर्यंतंदेवर्षिपितृमानवा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

तप्यंतु पितरः सर्वे मातामहपुरोगमाः। अतीतकुलकोटीनां सप्तद्वीपनिवासिनां। आब्र
ह्मभुवनाल्लोकान्नेदमस्तीति तोयदं। इतिमंत्रेण वा त्रीनंजलीन्दद्यात्ततआचम्य। येषांपिता
नचभ्रातापुत्रोनान्यसगोत्रिणः॥तेसर्वेतृप्तिमायांतुमयोत्सृष्टैः कुशैस्तथेतिमंत्रेणतत्तीर्थे वा
हस्तेविसर्जनंकुर्यात्। ततोयत्केचास्मदितिमंत्रेणवस्त्रनिष्पीडनंभूमौकुर्यात्। ततः नमो
विवस्वतेब्रह्मन्भास्वतेविष्णुतेजसे। जगत्सवित्रेशुचयेसवित्रेकर्मदायिनेइतिपुष्पपुराणो
क्तमंत्रेणसूर्यार्घंदद्यात्इतिसंक्षेपः॥इतितर्पणं॥ ॥अथसायंसंध्या। प्रातःसंध्यावत्॥
विशेषस्तूच्यते। सायंसंध्यामुपास्ष्येइतिसंकल्पे। अग्निश्चेतिमंत्रस्यायास्यवत्कुत्सानिष
दृऋषिः॥अग्निमन्युर्मन्युपतयोदेवताः गायत्रीपंक्तिश्छंदांसि। मंत्राव॰ अग्निश्च
मामन्युश्चमन्युपतयश्चमन्युकृतेभ्यः॥पापेभ्योरक्षंतांयच्चाह्नियंदहापापमकार्षं
मनसावाचाहस्ताभ्यांपद्भ्यामुदरेणाश्निः अहस्तदवलुंपतु। यत्किंचेदमितिमयि इद

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

मह्यंमामृतयोनोसलज्योतिर्जुषोमिस्वाहेतिमंत्राचमनेः वृद्धांवृद्धादित्यमंडलमध्यस्थां
श्यामवर्णांश्यामांबरांरुक्मोपनक्तगाभरणांनेकवक्त्रांशंखचक्रगदापद्मांकचतुर्भुजांग
तउासन्नारूढांविष्णुदैवत्यांसामवेदमुदाहरंतींस्वर्लोकाधिष्ठात्रीसरस्वतीनामदेवतांचिंते
यामि॥इतिध्यानं॰ अथास्तमितेमंडलआनस्त्रदर्शनाद्वाय्वग्निसुरक्षआसीनोजपेदिति
जपेत्॰संध्योपस्थानांतेः इमंमेवरुणतत्वायामीत्यृचोआजीगर्तिःशुनःशेपऋषिर्वरुणो
देवताआद्यागायत्रीद्वितीयानिष्टुप्॰वरुणोपस्थाने॥इमंमेवरुणश्रुधीहवमद्याचमृळ
यात्वामवस्युराचकेनत्वायामित्रेरणावरमानःस्तदाशास्तेयजमानोहविर्भिःअहेळमा
नोवरुणेहबोध्युरुशंसमानआयुःप्रमोषीः॥इतिवरुणंउपस्थायदिक्करनमस्कारादिप्रांतः
संध्यावंदनंसमाप्तं॥ ॥इतिआर्यसार्वसंध्यासमाप्ता॥ ॥

॥श्रीगणेशाय॥

ॐ ॐनामासीधं ॐ ॥श्रीगणेशायनमः॥ श्रीगणेशायनमः ॐ॥

॥श्रीगणेशायनमः

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi